C/2024/6808

29.11.2024

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

an 21 Deireadh Fómhair 2024

maidir le beartais eacnamaíocha, bhuiséadacha, fostaíochta agus struchtúracha na Beilge

(C/2024/6808)

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 121(2) agus Airteagal 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ([1]) ón gComhairle , agus go háirithe Airteagal 3(3) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Tháinig Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([2]), lenar bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta ('an tSaoráid'), i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Leis an tSaoráid cuirtear tacaíocht airgeadais ar fáil do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí a chur chun feidhme, ionas gurb é atá i gceist léi spreagadh airgeadais atá maoinithe ag an Aontas. I gcomhréir le tosaíochtaí an tSeimeastair Eorpaigh um chomhordú an bheartais eacnamaíoch, cuidíonn sí ó thaobh an téarnamh eacnamaíoch agus sóisialta a bhaint amach, agus ó thaobh athchóirithe agus infheistíochtaí inbhuanaithe a chur chun feidhme, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur chun cinn agus chun cur le hathléimneacht gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sí freisin ó thaobh an t-airgeadas poiblí a neartú agus borradh a chur faoin bhfás agus cruthú post sa mheántéarma agus san fhadtéarma, ó thaobh an comhtháthú críochach a fheabhsú laistigh den Aontas agus ó thaobh tacú le cur chun feidhme leanúnach Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta.

(2) Is é is aidhm do Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([3]) ('Rialachán REPowerEU'), a glacadh an 27 Feabhra 2023, deireadh a chur de réir a chéile le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis. Ba chuidiú é sin ó thaobh an tslándáil fuinnimh a bhaint amach agus soláthar fuinnimh an Aontais a éagsúlú, agus san am céanna, thiocfadh méadú dá bharr ar ghlacadh foinsí in-athnuaite fuinnimh, ar acmhainneachtaí stórála agus ar an éifeachtúlacht fuinnimh. Chuir an Bheilg caibidil nua REPowerEU lena plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta chun go maoineofar athchóirithe agus infheistíochtaí ríthábhachtacha a chuideoidh le cuspóirí REPowerEU a bhaint amach.

(3) An 16 Márta 2023 d'eisigh an Coimisiún teachtaireacht dar teideal 'Iomaíochas fadtéarmach an Aontais: níos faide ar aghaidh ná 2030', ar mhaithe le bonn eolais a chur faoi chinntí beartais agus leis na creatdálaí a chruthú chun an fás a mhéadú. Déanann an teachtaireacht an t-iomaíochas a bhunú i dtaca le naoi spreagthach a threisíonn a chéile. I measc na spreagthaí sin, is iad an rochtain ar chaipiteal príobháideach, an taighde agus an nuálaíocht, an

([1]) IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755 agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

t-oideachas agus na scileanna, agus margadh aonair feidhmiúil na príomhthosaíochtaí beartais maidir le hathchóirithe agus infheistíocht chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin táirgiúlachta atá ann faoi láthair agus chun iomaíochas fadtéarmach an Aontais agus a Bhallstát a fhorbairt. An 14 Feabhra 2024, d'eisigh an Coimisiún Teachtaireacht dar teideal 'Tuarascáil Bhliantúil maidir leis an Margadh Aonair agus an Iomaíochas 2024'. Déantar cur síos sa teachtaireacht sin ar láidreachtaí agus dúshláin iomaíocha den mhargadh aonair Eorpach, agus rianú á dhéanamh ar fhorbairtí bliantúla de réir na naoi spreagthach maidir le hiomaíochas a sainaithníodh.

(4) An 21 Samhain 2023 ghlac an Coimisiún Suirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2024, rud a chuir tús leis an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch. An 22 Márta 2024, d'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí Shuirbhé Bhliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2024, tosaíochtaí atá dírithe ar na ceithre ghné den inbhuanaitheacht iomaíoch. An 21 Samhain 2023, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([4]), ghlac an Coimisiún freisin Tuarascáil 2024 maidir leis an Sásra Foláirimh, tuarascáil nár shainaithin sé inti go bhfuil an Bheilg ar cheann de na Ballstáit a bhféadfadh míchothromaíochtaí difear a dhéanamh di, nó a bhféadfadh a baol a bheith ann go ndéanfaidís difear di, agus a mbeadh grinn-athbhreithniú ag teastáil ina leith. An dáta céanna, ghlac an Coimisiún tuairim freisin maidir le dréachtphlean buiséadach na Beilge 2024. Ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro, agus togra le haghaidh Thuarascáil Chomhpháirteach ar Fhostaíocht 2024 lena ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirlínte Fostaíochta agus ar phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Ghlac an Chomhairle an Moladh maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro ([5]) ('Moladh 2024 maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro') an 12 Aibreán 2024 agus an Tuarascáil Chomhpháirteach ar Fhostaíocht an 11 Márta 2024.

(5) An 30 Aibreán 2024, tháinig creat rialachais eacnamaíoch nua an Aontais i bhfeidhm. Áirítear sa chreat Rialachán nua (AE) 2024/1263 maidir le beartais eacnamaíocha agus faireachas buiséadach iltaobhach a chomhordú go héifeachtach, Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle ([6]) arna leasú maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air, agus Treoir 2011/85/AE ón gComhairle ([7]) arna leasú maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát. Is iad cuspóirí an chreata rialachais eacnamaíoch nua airgeadas poiblí fónta inbhuanaithe, fás inbhuanaithe cuimsitheach agus athléimneacht a chur chun cinn trí athchóirithe agus infheistíochtaí, agus easnaimh iomarcacha rialtais a chosc. Cuireann an creat rialachais eacnamaíoch nua úinéireacht náisiúnta chun cinn agus díríonn sé níos mó ar an meántéarma, agus ina theannta sin, tá forfheidhmiú níos éifeachtaí agus níos comhleanúnaí i gceist leis. Ní mór do gach Ballstát plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta a chur faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin. I bplean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta, tá na gealltanais fhioscacha, athchóiriúcháin agus infheistíochta a thug Ballstát, lena gcumhdaítear tréimhse phleanála 4 nó 5 bliana, de réir fhad rialta an téarma reachtaigh náisiúnta. Ní mór an chonair ghlanchaiteachais ([8]) sna pleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263 a chomhlíonadh, lena n-áirítear na ceanglais maidir le hollfhiachas rialtais a chur ar chonair anuas inchreidte, nó é a choinneáil ar an gconair sin, faoi dheireadh na tréimhse coigeartaithe, nó é a choinneáil ar leibhéil stuama faoi bhun 60 % den olltáirgeacht intíre (OTI), agus an t-easnamh rialtais ghinearálta a thabhairt faoi bhun an luacha tagartha 3 % de OTI sa mheántéarma, nó é a choinneáil faoi bhun luach tagartha an Chonartha. I gcás ina ngeallann Ballstát sraith ábhartha athchóiriúchán agus infheistíochtaí a dhéanamh i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach i Rialachán (AE) 2024/1263, is féidir síneadh suas le 3 bliana a chur leis an tréimhse choigeartaithe. Chun tacú le hullmhú na bpleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta sin, d'fhoilsigh an Coimisiún treoraíocht an 21 Meitheamh 2024 maidir leis an bhfaisnéis atá le soláthar ag na Ballstáit ina bpleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta agus ina dtuarascálacha bliantúla ar dhul chun cinn. I gcomhréir le hAirteagail 5 agus 36 de Rialachán (AE) 2024/1263, tharchuir an Coimisiún conairí tagartha agus faisnéis theicniúil chuig na Ballstáit, i gcás inarbh infheidhme. Ní mór do na Ballstáit a bpleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta a chur isteach faoin 20 Meán Fómhair 2024, mura gcomhaontóidh an Ballstát agus an Coimisiún síneadh ama réasúnta a chur leis an sprioc-am. I gcomhréir lena gcreataí dlíthiúla náisiúnta, féadfaidh na Ballstáit a ndréachtphleananna meántéarmacha a phlé lena bparlaimintí náisiúnta, féadfaidh siad a iarraidh ar na hinstitiúidí fioscacha neamhspleácha tuairim a eisiúint, agus féadfaidh siad comhairliúchán a dhéanamh leis na comhpháirtithe sóisialta agus le geallsealbhóirí náisiúnta eile.

([4]) Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú (IO L 306, 23.11.2011, lch. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Moladh ón gComhairle an 12 Aibreán 2024 maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro (IO C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air (IO L 209, 2.8.1997, lch. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Treoir 2011/85/AE ón gComhairle an 8 Samhain 2011 maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát (IO L 306, 23.11.2011, lch. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Glanchaiteachas mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (2) de Rialachán (AE) 2024/1263: ciallaíonn 'glanchaiteachas' caiteachas rialtais atá glan (i) ar úschaiteachas, (ii) ar bhearta lánroghnacha ioncaim, (iii) ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, (iv) ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár a chistíonn an tAontas, (v) ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus (vi) ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

(6) In 2024, tá an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch fós ag forbairt i gcomhréir le cur chun feidhme na Saoráide. Tá cur chun feidhme iomlán na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta fós riachtanach chun go mbainfear amach na tosaíochtaí beartais atá ann faoin Seimeastar Eorpach, ós rud é go gcuidíonn na pleananna ó thaobh aghaidh a thabhairt go héifeachtach ar na dúshláin uile a sainaithníodh sna moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh le blianta beaga anuas, nó ar sciar suntasach de na dúshláin sin. Tá moltaí tírshonracha 2019, 2020, 2022 agus 2023 fós chomh hábhartha céanna maidir leis na pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna dtabhairt cothrom le dáta nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241.

(7) An 30 Aibreán 2021, chuir an Bheilg a plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 13 Iúil 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh Cur Chun Feidhme maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Beilge ([9]), a leasaíodh an 8 Nollaig 2023 de bhun Airteagal 18(2) de Rialachán (AE) 2021/241 chun an ranníocaíocht uasta airgeadais le haghaidh tacaíocht airgeadais neamh-inaisíoctha a nuashonrú, agus chun an chaibidil REPowerEU a chur san áireamh ([10]). Tá scaoileadh na dtráthchodanna ag brath ar chinneadh a bheith glactha ag an gCoimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, ina sonraítear go bhfuil na garspriocanna agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle comhlíonta go sásúil ag an mBeilg. Ní féidir comhlíonadh sásúil a bheith i gceist ach sa chás nach ndeachthas siar ar ghnóthú na ngarspriocanna agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

(8) An 30 Aibreán 2024, thíolaic an Bheilg a Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2024 i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle ([11]). I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2024 ar thuairisciú leathbhliantúil na Beilge maidir leis an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.

(9) An 19 Meitheamh 2024, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2024 ar an mBeilg. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar dhul chun cinn na Beilge ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle idir 2019 agus 2023, agus measadh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Beilge. Ar bhonn na hanailíse sin, sainaithníodh sa tuarascáil tíre bearnaí i ndáil leis na dúshláin sin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, nó nár tugadh aghaidh orthu ann ach go páirteach, mar aon le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn. Rinneadh measúnú inti freisin ar dhul chun cinn na Beilge ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh príomhspriocanna an Aontais maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú na bochtaineachta a bhaint amach, mar aon leis an dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(10) De réir sonraí arna mbailíochtú ag Eurostat, tháinig méadú ar easnamh rialtais ghinearálta na Beilge ó easnamh 3,6 % de OTI in 2022 go heasnamh 4,4 % in 2023, agus tháinig méadú ar an ollfhiachas rialtais ó 104,3 % de OTI ag deireadh 2022 go 105,2 % ag deireadh 2023. Mar a fógraíodh sa teachtaireacht ón gCoimisiún an 8 Márta 2023 dar teideal 'Treoir maidir le beartas fioscach le haghaidh 2024', tá an chéad chéim á tabhairt ag an gCoimisiún maidir leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh a oscailt, ar bhonn na sonraí olltoraidh le haghaidh 2023, i gcomhréir leis na forálacha dlíthiúla atá ann cheana. An 19 Meitheamh 2024, d'eisigh an Coimisiún tuarascáil faoi Airteagal 126(3) den Chonradh. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar staid bhuiséadach na Beilge, ós rud é gur sháraigh a heasnamh rialtais ghinearálta a hollfhiachas rialtais in 2023 luach tagartha an Chonartha de 3 % de OTI. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil, i bhfianaise an mheasúnaithe sin, agus tar éis an tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais arna leagan amach de bhun Airteagal 126(4) den Chonradh a mheas, go bhfuil sé beartaithe ag an gCoimisiún a mholadh i mí Iúil 2024 go gcuirfí tús le nós imeachta um easnamh iomarcach don Bheilg, trína mholadh don Chomhairle cinneadh a ghlacadh faoi Airteagal 126(6) den Chonradh lena suitear gur ann d'easnamh iomarcach sa Bheilg.

(11) An 12 Iúil 2022, mhol an Chomhairle go ndéanfadh ([12]) an Bheilg beartas fioscach stuama a áirithiú in 2023, go háirithe trí theorainn a chur leis an bhfás ar chaiteachas reatha príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta faoi bhun an fháis aschuir fhéideartha mheántéarmaigh ([13]), agus tacaíocht leanúnach shealadach spriocdhírithe á cur san áireamh le haghaidh na dteaghlach agus na ngnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh agus le

([9]) ST 10161/21 INIT agus ST 10161/21 ADD 1.

([10]) Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 8 Nollaig 2023 lena leasaítear Cinneadh Cur Chun Feidhme an 13 Iúil 2021 maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Beilge (ST 15570/23 INIT).

([11]) Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus a gcomhordú, a neartú (IO L 209, 2.8.1997, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022 maidir le Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú de chuid na Beilge 2022 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta 2022 de chuid na Beilge (IO C 334, 1.9.2022, lch. 1).

([13]) Ar bhonn réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún, meastar gur 5,7 % i dtéarmaí ainmniúla a bhí san fhás aschuir féideartha meántéarmach sa Bheilg in 2023, bunaithe ar an meánráta fáis ionchasach iarbhír 10 mbliana agus ar dhíbhoilsceoir OTI 2023.

haghaidh daoine atá ag teitheadh ón Úcráin. Ag an am céanna, mhol an Chomhairle don Bheilg an caiteachas reatha a chur in oiriúint don staid atá ag athrú. Mhol sí chomh maith go leathnódh an Bheilg freisin infheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, agus tionscnamh REPowerEU á chur san áireamh, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí leas a bhaint as an tSaoráid agus as cistí eile de chuid an Aontais. In 2023, de réir mheastacháin an Choimisiúin, bhí an staid fhioscach ([14]) forleathnaitheach, faoi 0,7 % de OTI, i gcomhthéacs bhoilsciú ard. Leis an bhfás ar chaiteachas reatha príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim) in 2023, soláthraíodh ranníocaíocht fhorleathnaitheach 0,4 % de OTI leis an staid fhioscach. Áirítear leis sin laghdú 0,1 % de OTI ar chostas na mbeart tacaíochta éigeandála spriocdhírithe do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí ó thaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh. Dá bhrí sin, ní raibh fás an ghlanchaiteachais reatha phríomha a mhaoinítear go náisiúnta de bhreis ar an bhfás aschuir ionchasach meántéarmach de thoradh na tacaíochta spriocdhírithe do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh. Méaduithe buana ar phá na hearnála poiblí agus ar shochair shóisialta a eascraíonn as an sásra um innéacsú uathoibríoch, laghdú sealadach ar ranníocaíochtaí sóisialta fostóirí in 2023, agus costais bhuiséadacha mhéadaitheacha a bhaineann le haosú déimeagrafach, ba iad ba chúis leis an bhfás forleathnaitheach ar chaiteachas reatha príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim). Mar achoimre, ní raibh fás an chaiteachais reatha phríomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta in 2023 i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022. Is éard a bhí i gceist le deontais faoin tSaoráid agus cistí eile de chuid an Aontais 0,3 % de OTI in 2023. Is éard a bhí i gceist leis an infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta 2,8 % de OTI in 2023, is é sin méadú 0,1 pointe céatadáin i gcomparáid le 2022. Mhaoinigh an Bheilg infheistíocht bhreise tríd an tSaoráid agus trí chistí eile de chuid an Aontais. Mhaoinigh sí infheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, cuir i gcás infheistíochtaí i mbonneagar iarnróid agus rothaíochta, athchóiriú ar fhoirgnimh phoiblí, agus bonneagar hidrigine. Cistítear an infheistíocht phoiblí sin go páirteach leis an tSaoráid agus le cistí eile de chuid an Aontais.

(12) I gClár Cobhsaíochta 2024, sa chás maicreacnamaíoch atá mar bhonn taca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha, tá sé beartaithe go bhfásfaidh an fíor-OTI 1,4 % in 2024 agus 1,3 % in 2025, agus tá sé beartaithe gurb éard a bheidh i mboilsciú arna thomhas leis an innéacs praghsanna do thomhaltóirí 2,8 % in 2024 agus 1,8 % in 2025. Meastar go dtiocfaidh laghdú ar an easnamh rialtais ghinearálta go 4,6 % de OTI in 2024 agus go dtiocfaidh laghdú air go 3,6 % de OTI in 2025, agus tá an cóimheas idir fiachas an rialtais ghinearálta agus OTI le méadú go 106,2 % faoi dheireadh 2024 agus go 106,8 % faoi dheireadh 2025. Tar éis 2025, réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú ar an mbarrachas rialtais ghinearálta go 2,9 % de OTI in 2026 agus 2,3 % in 2027. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go bhfanfaidh an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun luach tagartha easnaimh an Chonartha de 3 % de OTI in 2026. Dá bhrí sin, réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú de réir a chéile, tar éis 2025, ar an gcóimheas idir fiachas an rialtais ghinearálta agus OTI go 106,6 % in 2026 agus 106 % in 2027.

(13) Tuartar i réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún go méadóidh an fíor-OTI faoi 1,3 % in 2024 agus 1,4 % in 2025, agus go seasfaidh boilsciú arna thomhas le ICPT ag 4 % in 2024 agus 2,3 % in 2025.

(14) Tuartar i réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún easnamh rialtais 4,4 % de OTI in 2024, agus tá an cóimheas idir fiachas an rialtais ghinearálta agus OTI le fanacht ag 105 % in 2024. Farasbarr sealadach sa mhaolán airgid a fuarthas faoi dheireadh 2023 mar thoradh ar sceitheadh bannaí stáit a léirítear le cobhsaíocht an chóimheasa fiachais-OTI in 2024, den chuid is mó. De réir mheastacháin an Choimisiúin, réamh-mheastar go mbeidh an staid fhioscach crapthach ag 0,1 % de OTI in 2024.

(15) Meastar go maoineofar caiteachas ar fiú 0,2 % de OTI é le tacaíocht neamh-inaisíoctha ('deontais') faoin tSaoráid in 2024, i gcomparáid le 0,1 % de OTI in 2023, de réir réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún. Le caiteachas a mhaoinítear le deontais ón tSaoráid, beifear in ann infheistíocht ardcháilíochta agus athchóirithe a dhéanamh lena gcuirfear leis an táirgiúlacht gan tionchar díreach a bheith aige ar chomhardú rialtais ghinearálta nó fiacha na Beilge.

(16) An 14 Iúil 2023 mhol an Chomhairle ([15]) don Bheilg beartas fioscach stuama a áirithiú, go háirithe trí theorainn nach mó ná 2 % a chur leis an méadú ainmniúil ar ghlanchaiteachas príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta ([16]) in 2024. Agus a mbuiséid le haghaidh 2023 á gcur i bhfeidhm acu agus a ndréachtphleananna buiséadacha do 2024 á n-ullmhú acu, iarradh ar na Ballstáit a chur san áireamh go molfadh an Coimisiún don Chomhairle tús a chur le nósanna imeachta um easnamh iomarcach easnamh-bhunaithe de bhun na sonraí olltoraidh do 2023. De réir

([14]) Sainmhínítear an staid fhioscach mar thomhas ar an athrú bliantúil ar riocht buiséadach foluiteach an rialtais ghinearálta. Is é is aidhm dó measúnú a dhéanamh ar an spreagadh eacnamaíoch a eascraíonn as beartais fhioscacha, idir na cinn sin a mhaoinítear go náisiúnta agus na cinn a mhaoinítear le buiséad an Aontais. Déantar an staid fhioscach a thomhas mar an difríocht idir (i) an fás féideartha meántéarmach agus (ii) an t-athrú ar chaiteachas príomhúil glan ar bhearta ioncaim lánroghnacha (agus gan bearta sealadacha éigeandála a bhaineann le géarchéim COVID-19 a áireamh) agus lena n-áirítear caiteachas arna mhaoiniú le tacaíocht neamh-inaisíoctha (deontais) faoin tSaoráid agus le cistí eile de chuid an Aontais.

([15]) Moladh ón gComhairle an 14 Iúil 2023 maidir le Clár Náisiúnta na Beilge um Athchóiriú 2023 agus ina dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Beilge 2023 IO C 312, 1.9.2023, lch. 12.

([16]) Sainmhínítear glanchaiteachas príomha mar chaiteachas a mhaoinítear go náisiúnta agus atá glan ar (i) bhearta lánroghnacha ioncaim, (ii) caiteachas úis, (iii) caiteachas timthriallach dífhostaíochta, agus (iv) bearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún, réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú 4 % ar ghlanchaiteachas príomhúil na Beilge a mhaoinítear go náisiúnta in 2024, atá os cionn an uasráta fáis a moladh. An caiteachas breise sin os cionn an ráta uasta fáis a moladh sa ghlanchaiteachas príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta, comhfhreagraíonn sé do 1 % de OTI in 2024. Tá riosca ann nach mbeidh sé sin i gcomhréir leis an méid a mhol an Chomhairle.

(17) Thairis sin, mhol an Chomhairle don Bheilg gníomhú chun na bearta tacaíochta fuinnimh éigeandála atá i bhfeidhm a fhoirceannadh agus úsáid á baint as an gcoigilteas gaolmhar chun an t-easnamh rialtais a laghdú a luaithe is féidir in 2023 agus 2024 . Mhol an Chomhairle thairis sin, dá mbeadh gá le bearta tacaíochta nua nó leantacha chun dul i ngleic le méaduithe a thiocfadh an athuair ar phraghsanna fuinnimh, gur cheart don Bheilg a áirithiú go mbeidh na bearta tacaíochta sin dírithe ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha a chosaint, go mbeidís inacmhainne go fioscach, agus go gcaomhnófaí leo dreasachtaí le haghaidh coigilteas fuinnimh. De réir réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún, meastar gurb é 0,4 % de OTI a bhí i nglanchostas buiséadach ([17]) na mbeart tacaíochta éigeandála fuinnimh in 2023, agus réamh-mheastar gurb é 0 % de OTI a bheidh ann in 2024 agus in 2025. Dá n-úsáidfí an coigilteas gaolmhar chun an t-easnamh rialtais a laghdú, mar a mhol an Chomhairle, thuigfí as na réamh-mheastacháin sin go mbeadh coigeartú fioscach 0,4 % de OTI ann in 2024, ach soláthraítear ranníocaíocht chrapthach ó ghlanchaiteachas príomhúil ([18]) a mhaoinítear go náisiúnta leis an staid fhioscach 0,1 % de OTI sa bhliain sin. Rinneadh na bearta tacaíochta éigeandála fuinnimh a fhoirceannadh in 2023 agus 2024. Tá sé sin i gcomhréir leis an méid a mhol an Chomhairle. Mar sin féin, ní mheastar go n-úsáidfear an coigilteas gaolmhar go hiomlán chun an t-easnamh rialtais a laghdú. Tá riosca ann nach mbeidh sé sin i gcomhréir leis an moladh ón gComhairle.

(18) Ina theannta sin, mhol an Chomhairle freisin don Bheilg infheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta a chaomhnú agus a áirithiú go n-ionsúfar deontais faoin tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais go héifeachtach, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chothú. De réir réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún, maidir le hinfheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta, réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú uirthi ó 2,8 % de OTI in 2023 go 2,9 % de OTI in 2024. Tá sé sin i gcomhréir leis an méid a mhol an Chomhairle. Dá réir sin, maidir le caiteachas poiblí a mhaoinítear le hioncam ó chistí an Aontais, lena n-áirítear deontais faoin tSaoráid, meastar go bhfanfaidh sé cobhsaí ag 0,3 % de OTI in 2024.

(19) De bhun bearta beartais a bhfuiltear ar an eolas fúthu ag scoithdháta na réamhaisnéise agus ar an mbonn go dtuigtear nach mbeidh aon athrú beartais ann, tuartar i réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún easnamh rialtais 4,7 % de OTI in 2025. Meastar go dtiocfaidh ardú 106,6 % ar an gcóimheas idir fiachas an rialtais ghinearálta agus OTI faoi dheireadh 2025. Den chuid is mó léiríonn an méadú ar an easnamh agus ar an gcóimheas fiachais-OTI in 2025 caiteachas reatha atá ag dul in airde go struchtúrach, spreagtha go háirithe ag costais a bhaineann le haosú déimeagrafach agus íocaíochtaí úis níos airde ar fhiachas poiblí.

(20) Tá rioscaí arda ann sa Bheilg ó thaobh na hinbhuanaitheachta fioscaí. Mar aon leis an riocht buiséadach tosaigh neamhfhabhrach, is é an méadú sa chaiteachas a bhaineann le haosú, i bhfianaise daonra atá ag dul in aois go tapa, an fachtóir spreagtha is mó atá ina chúis leis an measúnú riosca ard. Dar le Tuarascáil 2024 ar an Aosú ón gCoimisiún, meastar go dtiocfaidh ardú de réir a chéile ar an gcaiteachas a bhaineann le haosú ó 26,8 pointe céatadáin de OTI in 2022 go dtí 31,9 pointe céatadáin de OTI in 2070. Den chuid is mó, caiteachas ar phinsin agus ar chúram sláinte fadtéarmach is cúis leis an ardú 5,1 pointe céatadáin de OTI faoi 2070. Meastar go dtiocfaidh ardú 3,5 pointe céatadáin de OTI ar an gcaiteachas ar phinsin idir 2022 agus 2070, i gcomparáid le 0,4 pointe céatadáin de OTI ar an meán san Aontas. Áirítear i bplean téarnaimh agus athléimneachta na Beilge athchóiriú pinsean arb é is aidhm dó aghaidh a thabhairt ar an dúshlán sin, mar aon le cuspóirí eile amhail inbhuanaitheacht shóisialta an chórais a fheabhsú, daoine a dhreasú chun bheith gníomhach i margadh an tsaothair tar éis dóibh coinníollacha luathscoir a chomhlíonadh agus cóineasú níos fearr a áirithiú idir córais pinsean agus laistigh díobh. Maidir le cúram fadtéarmach, is 2,3 % de OTI in 2022 a bhí i gceist le caiteachas poiblí (meán AE: 1,7 %), rud a d'fhág go raibh an Bheilg ar cheann de na Ballstáit a raibh an caiteachas is airde ar chúram fadtéarmach aici san Aontas. Faoi 2070, tuartar go dtiocfaidh méadú breise ar chaiteachas cúraim fhadtéarmaigh go 1,7 pointe céatadáin de OTI, i gcomparáid le meánmhéadú de 0,8 pointe céatadáin san Aontas. In 2022, bhí an caiteachas ar an gcúram institiúideach sa Bheilg ag 1,4 pointe céatadáin de OTI, leibhéal atá i bhfad níos airde ná meán an Aontais (0,8 pointe céatadáin de OTI). Tugann na sonraí atá ar fáil le fios go bhfuil líon na ndaoine scothaosta a chuirtear in ionad

([17]) Léiríonn an figiúr leibhéal chostas buiséadach bliantúil na mbeart sin, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas agus, i gcás inarb infheidhme, glan ar an ioncam ó chánacha ar bhrabúis amhantair soláthróirí fuinnimh.

([18]) Déantar an ranníocaíocht sin a thomhas mar an t-athrú ar chaiteachas príomha an rialtais ghinearálta, glan ar (i) tionchar buiséadach incriminteach na mbeart lánroghnach ioncaim, (ii) caiteachais aonuaire, (iii) caiteachas timthriallach dífhostaíochta agus (iv) caiteachas arna mhaoiniú le tacaíocht neamh-inaisíoctha (deontais) faoin tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais, i gcoibhneas leis an meánráta fáis fhéideartha ar OTI ainmniúil sa mheántéarma (10 mbliana), arna shloinneadh mar chóimheas le OTI ainmniúil.

cónaithe gan ghá nó ar a laghad ró-luath fós ard, cé go bhfuil sé ag laghdú le 10 mbliana anuas. Go háirithe, léirítear sna sonraí go bhfuil líon na ndaoine atá neamhspleách nó beagán spleách ar chúram agus a bhfuil cónaí orthu i saoráidí cúraim cónaithe ard sa Bhruiséil agus sa Vallúin. Tá tús curtha ag na heintitis chónasctha le hathchóirithe chun feabhas a chur ar úsáid chostéifeachtúil na socruithe cúraim éagsúla, go háirithe chun institiúidiú neamhriachtanach nó róluath a sheachaint agus a mhoilliú. Mar sin féin, níl go leor dul chun cinn á dhéanamh maidir le haghaidh a thabhairt ar dhúshlán na hinbhuanaitheachta fioscaí.

(21) Tá an Bheilg ar cheann de na Ballstáit ag a bhfuil na leibhéil chánachais agus chaiteachais is airde san Aontas. Áirítear ardleibhéal caiteachais cánachais agus fóirdheontais phá ar an gcaiteachas iomlán. Thairis sin, cruthaítear dídhreasachtaí airgeadais chun oibre de bharr leagan amach chóras cánach agus sochar sóisialta na Beilge, rud a chuireann leis an ráta íseal rannpháirtíochta i margadh an tsaothair sa tír (76,1 % i comparáid le meán an Aontais, 80,0 %, in 2023 (aoisghrúpa 20-64)). Tá cánacha saothair (cánacha ioncaim phearsanta agus ranníocaíochtaí sóisialta) le haghaidh saothraithe ar phá íseal agus ar an meánphá ar an leibhéal is airde san Aontas, agus tá ioncam ó chánacha tomhaltais, lena n-áirítear cánacha fuinnimh, faoi bhun mheán an Aontais. Le haghaidh an dara duine sa teaghlach atá ag tuilleamh, cruthaítear dídhreasachtaí láidre chun oibre le gnéithe cánach sonracha ar nós 'an comhrann pósta' ([19]). Thairis sin, díspreagtar daoine dul i mbun oibre nó tuilleadh uaireanta oibre a dhéanamh le leagan amach an chórais sochar sóisialta. In go leor cásanna, tá sochair shóisialta bunaithe ar stádas agus ní dhéantar tástáil acmhainne orthu, rud a chuireann bac ar éifeachtúlacht an chórais sochar. Tá sochair dífhostaíochta neamhtheoranta ó thaobh ama de agus ní dhéantar tástáil acmhainne orthu i gcás daoine atá dífhostaithe go fadtéarmach, rud a ghéaraíonn na sáinneacha dífhostaíochta gurb ann dóibh cheana. D'fhéadfaí fostaíocht a ardú tríd an ualach cánach a aistriú ón saothar chuig boinn chánach eile agus tríd an gcóras cánach agus sochar a shimpliú.

(22) I gcomhthéacs na riachtanas atá ann ó thaobh comhtháthú struchtúrach de, ba ghá laghdú ar cháin saothair a mhaoiniú ina iomláine, lena n-áirítear trí chaiteachas cánach a laghdú agus trí fhóirdheontais cánach breosla iontaise a chéimniú amach de réir a chéile. Déantar an t-ualach ard cánach ar an saothar a fhritháireamh le go leor fóirdheontais phá, agus baintear úsáid forleathan as asbhaintí cánach sa Bheilg. In anailís arna déanamh ag an Ardchomhairle Airgeadais in 2020, léiríodh go bhfuil an caiteachas cánach costasach don bhuiséad, agus gurb iondúil go dtugtar tús áite d'fhostaithe ardioncaim agus go gcruthaítear neamhéifeachtúlachtaí leis. Tá scéim na ngluaisteán cuideachta agus an díolúine ó cháin a choinneáil siar le haghaidh obair T&D agus sealoibre i measc na gcaiteachas cánach a bhfuil an costas is airde ag baint leo. Ina theannta sin, tá an córas cánach casta mar gheall ar fhóirdheontais phá agus caiteachas cánach eile, rud a chuireann leis an ualach ard rialála agus a chuireann isteach ar an timpeallacht ghnó. Thairis sin, ní dhírítear tacaíocht cánach T&D ar na cuideachtaí a bhfuil an acmhainneacht fáis is airde acu. Tá gnéithe eile den chóras cánach a shaobhann cinntí infheistíochta agus an riosca, rud a chruthaíonn ró-infheistíocht i sócmhainní áirithe. In 2021, measadh fóirdheontais dhíreacha breosla iontaise na Beilge a bheith cothrom le EUR 12 bhilliún (2,4 % de OTI) agus fóirdheontais indíreacha na Beilge a bheith cothrom le níos mó ná EUR 2,6 billiún. Áirítear i bhfóirdheontais dhíreacha breosla iontaise dleachtanna máil ísle ar ghás agus ola théimh i gcomparáid le leictreachas. In éineacht le costais arda an líonra leictreachais, cruthaíonn an méid sin difríochtaí móra praghsanna idir breoslaí iontaise agus leictreachas, rud a chuireann moill ar an aistriú chuig córais téimh níos glaise. Ina theannta sin, téann an tacaíocht leanúnach sin don ola théimh agus gás nádúrtha i gcoinne ghealltanais na Beilge chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus cáilíocht an aeir a fheabhsú. Ní bhaintear úsáid leordhóthanach as cánacha iompair agus truaillithe (e.g. ní bhaineann dolú cliste bóthair ach le feithiclí tromshaothair) agus d'fhéadfaí iad a úsáid chun ioncam breise a ghiniúint. Tá costas ar leith ag baint leis an gcaiteachas cánach, amhail an aisíocaíocht pháirteach ar dhleachtanna máil ar dhíosal d'iompróirí bóthair proifisiúnta, agus tá sé díobhálach don chomhshaoil freisin, go háirithe ós rud é go bhfuil méadú ag teacht ar bhrú tráchta agus ar thruailliú aeir.

(23) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b) de Rialachán (AE) 2021/241 agus le critéar 2.2 d'Iarscríbhinn V a ghabhann leis, áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta tacar fairsing athchóirithe agus infheistíochtaí a threisíonn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Meastar go gcuideoidh na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí sin ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na dúshláin uile a sainaithníodh sna moltaí tírshonracha ábhartha, nó ar sciar suntasach de na dúshláin sin. Laistigh den tréimhse dhocht sin, tá sé ríthábhachtach dul ar aghaidh go pras le cur chun feidhme éifeachtach an phlean téarnaimh agus athléimneachta, lena n-áirítear caibidil REPowerEU, chun borradh a chur faoi iomaíochas fadtéarmach na Beilge leis an aistriú glas agus leis an aistriú digiteach, agus cothroime shóisialta á háirithiú san am céanna. Chun gealltanais an phlean téarnaimh agus athléimneachta a chomhlíonadh faoi mhí Lúnasa 2026, tá sé ríthábhachtach don Bheilg leanúint d'athchóirithe agus infheistíochtaí a chur chun feidhme, trí rialachas éifeachtach a áirithiú. Tá rannpháirtíocht chórasach na n-údarás áitiúil agus réigiúnach, na gcomhpháirtithe sóisialta, na sochaí sibhialta agus na bpáirtithe leasmhara ábhartha eile ríthábhachtach i gcónaí i ndáil le húinéireacht leathan a áirithiú maidir le cur chun feidhme rathúil an phlean téarnaimh agus athléimneachta.

([19]) Tá córas roinnte ioncaim ann sa Bheilg ('an comhrann pósta') lenar féidir cion d'ioncam proifisiúnta an duine a thuilleann pá a shannadh ar an duine nach dtuilleann pá.

(24) Mar chuid den athbhreithniú meántéarma ar chláir beartais comhtháthaithe, i gcomhréir le hAirteagal 18 de Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([20]), tá sé de cheangal ar an mBeilg gach clár a fhaigheann tacaíocht ó Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE), ó Chiste Sóisialta na hEorpa Plus (CSE+), ón gCiste Comhtháthaithe agus ón gCiste um Aistriú Cóir (CUAC) a athbhreithniú faoi mhí an Mhárta 2025, agus na dúshláin a sainaithníodh i moltaí tírshonracha 2024, le cois nithe eile, á gcur san áireamh aici, mar aon lena plean náisiúnta fuinnimh agus aeráide. Is é an t-athbhreithniú sin is bunús le leithdháileadh críochnaitheach an chistithe ón Aontas atá san áireamh i ngach clár. Tá dul chun cinn déanta ag an mBeilg maidir leis na cláir beartais comhtháthaithe agus Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme, ach tá dúshláin ann fós. Tá éagothromaíochtaí réigiúnacha fós ard sa Bheilg i ndáil leis an bhforbairt eacnamaíoch agus shóisialta. Tá sé ríthábhachtach go gcuirfear dlús le cur chun feidhme na gclár beartais comhtháthaithe. Tá na tosaíochtaí a comhaontaíodh sna cláir beartais comhtháthaithe fós ábhartha. Tá sé an-tábhachtach go gcuirfear na infheistíochtaí a bhaineann le borradh a chur faoin taighde chun feidhme go tapa, mar aon leis na infheistíochtaí a bhaineann leis an aistriú glas, oiriúnú don athrú aeráide agus éifeachtúlacht fuinnimh. Is tosaíocht é fós rochtain ar bhearta fostaíochta agus gníomhachtúcháin a fheabhsú, go háirithe do ghrúpaí leochaileacha, daoine dífhostaithe go fadtéarmach agus daoine óga. Tá sé ríthábhachtach go leanfar de thacaíocht a thabhairt don fhoghlaim ar feadh an tsaoil chun soghluaisteacht agus dul in oiriúint fostaithe a fheabhsú. Ina theannta sin, tá gá i gcónaí le cuimsiú gníomhach agus infhostaitheacht grúpaí faoi mhíbhuntáiste a chur chun cinn. D'fhéadfadh an Bheilg úsáid a bhaint freisin as an Ardán um Theicneolaíochtaí Straitéiseacha don Eoraip arna bhunú ag Rialachán (AE) 2024/795 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([21]) chun tacú le claochlú na tionsclaíochta, trí ardteicneolaíochtaí agus ardseirbhísí digiteacha agus ábhair shárfhorbartha agus chiorclacha a fhorbairt a thuilleadh, mar aon le hacmhainneacht a bhaineann le fuinneamh glan inbhuanaithe, tithíocht athléimneach agus nuálaíocht don tsláinte.

(25) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta agus le cistí eile de chuid an Aontais, tá roinnt dúshláin bhreise le sárú ag an mBeilg i ndáil le ganntanas lucht saothair agus mí-oiriúint scileanna, grúpaí faoi mhíbhuntáiste a chomhtháthú i margadh an tsaothair, feidhmíocht agus cáilíocht an chórais oideachais, agus gairm na múinteoireachta, chomh maith le dúshláin eile a bhaineann leis an timpeallacht ghnó, an t-ualach agus castacht rialála, agus teorainneacha in earnáil na seirbhíse. Trí haghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin, d'fhéadfaí scileanna fostaithe agus torthaí oideachais scoláirí a fheabhsú, arbh é an toradh a bheadh ar an méid sin go dtiocfadh ardú ar an táirgiúlacht saothair, agus go dtabharfaí an fhostaíocht níos giorra don sprioc 80 % le haghaidh 2030.

(26) Léiríonn an ráta folúntas ard go bhfuil ganntanas lucht saothair ann, rud atá níos suntasaí i measc na ngairmeacha teicniúla a bhfuil gá leo chun dlús a chur leis an aistriú glas. Is údar imní é comhtháthú grúpaí faoi mhíbhuntáiste, lena n-áirítear daoine a bhfuil leibhéal oideachais íseal acu, a bhfuil cúlra imirceach acu nó atá faoi mhíbhuntáiste. Tá líon na gcéimithe, go háirithe líon na mban, san eolaíocht, sa teicneolaíocht, san innealtóireacht agus sa mhatamaitic (ETIM) fós íseal (16,4 in aghaidh gach 1 000 áitritheoir idir 20 agus 29 mbliana d'aois i gcomparáid le 21,9 san Aontas). Ina theannta sin, tá an t-aistriú ón dífhostaíocht chuig an bhfostaíocht faoi bhun mheán an Aontais. Tugann sé sin le fios go bhfuil deiseanna ann éifeachtacht na mbeartas gníomhachtúcháin a fheabhsú, go háirithe trí éifeachtúlacht seirbhísí poiblí fostaíochta a fheabhsú, agus trí bhearta a dhíriú ar thacú le grúpaí faoi mhíbhuntáiste agus oibrithe ar shaoire bhreoiteachta fhadtéarmach a lánpháirtiú sa mhargadh saothair. D'fhéadfaí aghaidh a thabhairt ar an nganntanas saothair freisin ach líon na gcéimithe ETIM a ardú agus ábharthacht an ghairmoideachais agus na gairmoiliúna don mhargadh saothair a neartú i ngairmeacha teicniúla. Tá rannpháirtíocht daoine fásta san fhoghlaim íseal, go háirithe daoine a bhfuil cáilíochtaí ar leibhéal íseal acu. Cé cur cuireadh bearta i bhfeidhm chun an t-oideachas do dhaoine fásta a mhéadú, amhail ceart aonair na bhfostaithe ar 5 lá oiliúna in aghaidh na bliana agus cuntais foghlama aonair, beidh am ag teastáil sula mbeidh na héifeachtaí le brath agus is fiú measúnú a dhéanamh ar na bearta sin.

(27) In ainneoin ardchaiteachas poiblí ar an oideachas, tá torthaí foghlama tar éis dul in olcas agus tá imní ann go fóill maidir le cuimsitheacht agus cothroime na gcóras oideachais agus oiliúna. De réir thorthaí Chlár Idirnáisiúnta ECFE um Measúnú Daltaí 2022 tá laghdú fadtéarmach tagtha ar scileanna léitheoireachta, matamaitice agus eolaíochta i measc daoine atá 15 bliana déag d'aois (thearcfheidhmigh 25 % sa mhatamaitic, 25,3 % sa léitheoireacht agus 22,4 % san eolaíocht). Cé go raibh na rátaí is fearr feidhmíochta sa mhatamaitic san Aontas ag an mBeilg in 2012 (19,5 %), tháinig laghdú géar ar an bhfigiúr sin sna 10 mbliana ina dhiaidh sin (11,5 % in 2022, pobal na Pléimeannaise: 15 %, pobal na Fraincise: 6,9 %, pobal na Gearmáinise: 6,4 %). Ina theannta sin, tá fás tagtha ar an mbearna thearcghnóthachtála idir scoláirí faoi bhuntáiste agus scoláirí faoi mhíbhuntáiste ó bhí 2018 ann. Tháinig ardú 9,2 pointe céatadáin ar ráta tearcghnóthachtála scoláirí faoi mhíbhuntáiste, agus shroich sé 45,8 % sa mhatamaitic (an tAontas: 48 %, pobal na Pléimeannaise: 41,4 %, pobal na Fraincise: 51,1 %, pobal na Gearmáinise:

([20]) Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 lena leagtar síos forálacha coiteanna maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an Ciste Comhtháthaithe, an Ciste um Aistriú Cóir agus an Ciste Eorpach Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe agus rialacha airgeadais maidir leis na cistí sin agus maidir leis an gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht, an Ciste Slándála Inmheánaí agus an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí (IO L 231, 30.6.2021, lch. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Rialachán (AE) 2024/795 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Feabhra 2024 lena mbunaítear an tArdán um Theicneolaíochtaí Straitéiseacha don Eoraip (STEP), agus lena leasaítear Treoir 2003/87/CE agus Rialacháin (AE) 2021/1058, (AE) 2021/1056, (AE) 2021/1057, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) 2021/1060, (AE) 2021/523, (AE) 2021/695, (AE) 2021/697 agus (AE) 2021/241 (IO L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

35,6 %). Tá sé ríthábhachtach inniúlacht scoláirí i mbunscileanna a fheabhsú chun rannpháirtíocht i margadh an tsaothair a chur chun cinn, lena n-áirítear i measc grúpaí faoi mhíbhuntáiste. Dá neartófaí gairm na múinteoireachta, go háirithe trí chobhsaíocht poist a áirithiú agus oiliúint leanúnach atá curtha in oiriúint do riachtanais a bhíonn ag athrú, chuideofaí leis an nganntanas múinteoirí cáilithe atá ag dul i méid a laghdú, rud a d'fhéadfadh neamhionannais oideachais atá ann cheana a mhéadú a thuilleadh.

(28) Cuireann ualach ard rialála agus ardleibhéal castachta isteach ar thimpeallacht ghnó na Beilge. Tá ualach mór rialála ar chuideachtaí, go háirithe i ndáil le cánachas agus dlí an tsaothair. Tá na costais a bhíonn os comhair FBManna chun córais saothair agus chánach a chomhlíonadh ard, go comparáideach, sa Bheilg, go háirithe do chuideachtaí a bhíonn ag plé le córais réigiúnacha éagsúla. Ina theannta sin, tá an dinimiceas gnó sa Bheilg ar cheann de na leibhéil is ísle san Aontas. Tá líon na ngnólachtaí nua atá ag tosú íseal, in ainneoin an méadaithe a bhí ann le déanaí, go háirithe i gcás cuideachtaí a bhfuil líon íseal fostaithe acu. Tá líon na ngnólachtaí ardfháis sa Bheilg go maith faoi mheán an Aontais. Tá ról ag srianta arda trádála in earnáil na seirbhíse i ndáil le dinimiceas gnó a laghdú. Bheadh gá freisin le haghaidh a thabhairt ar dheireadh a chur le srianta ar ghairmeacha rialaithe.

(29) I bhfianaise na n-idirnasc dlúth idir geilleagair Bhallstáit an limistéir euro agus a rannchuidithe choitinn le feidhmiú an aontais eacnamaíoch agus airgeadais, in 2024, mhol an Chomhairle go ngníomhódh Ballstáit an limistéir euro, lena n-áirítear trína bpleananna téarnaimh agus athléimneachta, chun an Moladh maidir leis an limistéar euro 2024 a chur chun feidhme. I gcás na Beilge, cuidíonn moltaí (1), (2), (3) agus (4) leis an gcéad mholadh, an dara moladh, an tríú moladh agus an ceathrú moladh a chur chun feidhme, a leagtar amach sa Mholadh maidir leis an limistéar euro 2024,

AG MOLADH LEIS SEO go ngníomhódh an Bheilg in 2024 agus 2025 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. An plean struchtúrach fioscach meántéarmach a thíolacadh go tráthúil. I gcomhréir le riachtanais an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis athchóirithe, srian a chur ar an bhfás ar ghlanchaiteachas in 2025 go ráta atá comhsheasmhach *inter alia* leis an bhfiachas rialtais ghinearálta a chur ar chonair íslitheach shochreidte sa mheántéarma agus le heasnamh ginearálta an rialtais a laghdú i dtreo luach tagartha an Chonartha de 3 % de OTI. Aghaidh a thabhairt ar an méadú ar chaiteachas a bhaineann le haosú, lena n-áirítear tríd an gcóras cúraim sláinte a dhéanamh níos costéifeachtaí. Athchóiriú ar na córais chánachais agus sochair a shaothrú ar mhaithe le dreasachtaí chun oibre a neartú tríd an ualach cánach a aistriú ón saothar agus tríd an gcóras sochar a athbhreithniú. An laghdú ar cháin saothair a mhaoiniú, lena n-áirítear trí chaiteachas cánach a laghdú. Go háirithe, bearta a dhéanamh chun fóirdheontais breosla iontaise a chéimniú amach, lena n-áirítear trí dhleachtanna máil a aistriú ó leictreachas chuig breoslaí iontaise.

2. Dlús suntasach a chur leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme, an chaibidil REPowerEU san áireamh, chun a áirithiú go mbeidh athchóirithe agus infheistíochtaí curtha i gcrích faoi Lúnasa 2026, trí rialachas éifeachtach a áirithiú. Dlús a chur le cur chun feidhme clár beartais comhtháthaithe. I gcomhthéacs athbhreithniú meántéarma na gclár sin, leanúint de bheith ag díriú ar na tosaíochtaí a comhaontaíodh, agus na deiseanna a chuireann an tArdán um Theicneolaíochtaí Straitéiseacha don Eoraip ar fáil chun feabhas a chur ar an iomaíochas á gcur san áireamh san am céanna.

3. Aghaidh a thabhairt ar ghanntanais lucht saothair agus ar mhímheaitseáil scileanna, go háirithe i ndáil leis an aistriú glas, agus beartais ghníomhachtúcháin a neartú chun grúpaí faoi mhíbhuntáiste a lánpháirtiú i margadh an tsaothair. Feabhas a chur ar fheidhmíocht agus ar chothromas na gcóras oideachais agus oiliúna agus leanúint d'athchóirithe chun gairm na múinteoireachta a neartú.

4. An timpeallacht ghnó agus dinimiceas gnó a fheabhsú tríd an ualach agus castacht rialála a laghdú, agus na teorainneacha in earnáil na seirbhíse a mhaolú.

Arna dhéanamh i Lucsamburg, an 21 Deireadh Fómhair 2024.

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

NAGY I.